

Europalia Turkey 06 10 '15 - 31 01 '16

In haar geschiedenis toonde EUROPALIA de meest diverse culturen. Aanvankelijk ging het vooral om Europese landen, in het recente verleden werd de horizon verruimd en kwamen culturen als Rusland, Brazilië, China en India aan bod. Het gastland van het komende festival, Turkije, de snelst groeiende economie in Europa, wordt vaak in één adem genoemd met deze groeilanden.

45
jaar
25
festivals

In haar geschiedenis toonde EUROPALIA de meest diverse culturen. Aanvankelijk ging het vooral om Europese landen, in het recente verleden werd de horizon verruimd en kwamen culturen als Rusland, Brazilië, China en India aan bod. Het gastland van het komende festival, Turkije, de snelst groeiende economie in Europa, wordt vaak in één adem genoemd met deze groeilanden.

Turkije wordt immers een steeds belangrijker economische speler op het wereldtoneel. De laatste jaren zien we een gunstig klimaat voor buitenlandse investeerders, een lage inflatiegraad en een jonge, goed opgeleide beroepsbevolking. Een groot deel van het BBP wordt vergaard door toerisme: Turkije is wereldwijd een van de meest bezochte toeristische bestemmingen. Dat wekt weinig verbazing, want cultureel valt het belang van het land moeilijk te onderschatten.

Turkije staat bekend als een bakermat van culturen. Sinds de vroegste prehistorische tijden vervulde Anatolië een belangrijke scharnierfunctie tussen Europa en Azië. Weinig andere landen kenden zo'n groot aantal beschavingen die elkaar opvolgden of naast elkaar bestonden. Dat resulteerde in een boeiende interculturele kruisbestuiving door de eeuwen heen. Turkije, kruispunt tussen de culturen van Azië en Europa én voedingsbodem van een bloeiende hedendaagse kunstscène, is dan ook een ideale kandidaat voor deze jubileumeditie.

Een veelzijdig gastland biedt ons ook de gelegenheid om de banden nauwer aan te halen met de uitgebreide Turkse gemeenschap op eigen bodem. Er worden initiatieven ontwikkeld om Belgen van Turkse oorsprong bij het programma te betrekken en het Europese publiek de ongeziene culturele rijkdom van het land te laten ontdekken.

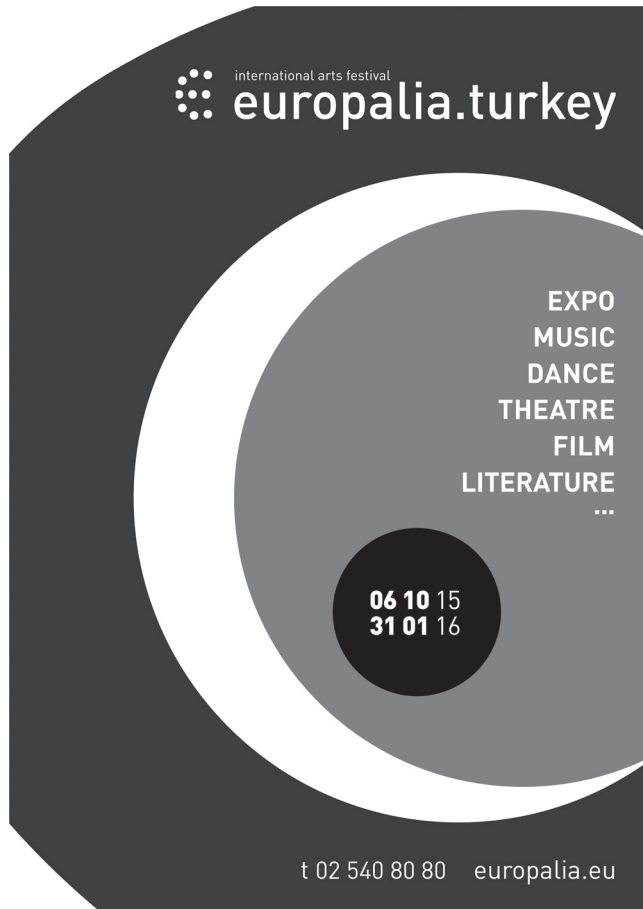
EUROPALIA TURKEY wordt een laboratorium.

Een laboratorium voor onze nieuwe missie, waarin we naast de gebruikelijke erfgoedprojecten en hedendaagse evenementen, de noties creatie en uitwisseling naar voren schuiven.

Het festival ging van start op 6 oktober met de centrale erfgoedtentoonstelling, Anatolia. Land van rituelen in het Paleis voor Schone Kunsten.

Turkije is rijk aan erfgoed en we hadden het onszelf makkelijk kunnen maken door een hoofdexpo op te zetten rond de schatten van deze of geen museum of site. Maar dan zouden we EUROPALIA niet zijn; we willen immers verder gaan en een onderwerp vinden dat ons gastland kan introduceren in al zijn diversiteit, een onderwerp dat nieuw onderzoek stimuleert.

KUNST - ART

 www.europalia.eu

Zo zijn we uitgekomen bij de rituelen, die over maar liefst 12.000 jaar bekeken worden, vanaf de oudste Anatolische beschavingen tot en met het Ottomaanse rijk. Een intens onderzoek dat resulteert in een boeiend en uniek beeld van Turkije, met kunstwerken uit 30 Turkse collecties.

Het was een bewuste keuze om in de openingsexpo verder dan Istanbul te kijken, maar natuurlijk laten we de meest tot de verbeelding sprekende stad van Turkije niet links liggen. We doen dat met verschillende projecten. Om te beginnen met de twee andere hoofdtentoonstellingen: Imagine Istanbul in Bozar en Istanbul-Antwerpen. 2 Havens. 2 Steden. in het MAS.

De eerste bekijkt Istanbul door het oog van fotografen en weerspiegelt de fascinatie en inspiratie die van de legendarische stad uitgaan. We tonen hoe de ontluikende fotografie onmiddellijk aangezogen wordt door Constantinopel en laten vervolgens de grootste Turkse fotografen aan bod komen, met als hoogtepunt Ara Güler, de allergrootste. We sturen ook onze eigen fotografe Bieke Depoorter en geluidskunstenaar Débruit naar Istanbul om nieuw werk naar aanleiding van de expo te maken. Maar ook Henri Cartier-Bresson ontbreekt niet, net als Sophie Calle, Orhan Pamuk en tal van andere auteurs, filmmakers en muzikanten.

In het MAS zetten we Istanbul als havenstad in de kijker. In vergelijking met Antwerpen wordt gekeken wat een haven en wat de aanwezigheid van water voor een stad betekent. Hoe wordt zo'n havenstad geleefd, doorkruist, bebouwd, ... Voor de allereerste keer worden in België de archeologische vondsten van Yenikapı getoond, de oudste haven van Istanbul, in gebruik tussen de 4de en

11de eeuw. Een tentoonstelling waarin objecten in een multimedia setting ondergebracht worden die jong en oud zullen aantrekken.

Nog in Antwerpen wordt in het M HKA een expo aan Hüseyin Bahri Alptekin gewijd. De kunstenaar, die in 2007 overleed, liet een oeuvre na dat een sleutelrol speelde en speelt in de hedendaagse Turkse kunst. We zijn erg blij dat zijn werk in België getoond wordt. De expo in het M HKA is deel van een kleine maar sterke reeks binnen ons festival, waarin we internationaal gerenommeerde Turkse kunstenaars naar voren brengen die in ons land nog maar weinig of niet getoond zijn. Een opportuniteit om hun werk te leren kennen. De reeks bevat naast Alptekin twee grote kunstenaressen, Ayşe Erkmen en Gülsün Karamustafa. Erkmen treedt in het S.M.A.K. in dialoog met AnnVeronica Janssens en Karamustafa in de Centrale for Contemporary Art en in Argos met Koen Theys én ook met Kasper Bosmans. Onze focus op creatie en uitwisseling komt hier al tot uiting, maar ook en vooral in talrijke residenties, zoals - niet in het minst - die van Gauthier Oushoorn die niet alleen naar Istanbul maar ook naar de regio rond Mardin trok om nieuw werk te ontwikkelen voor het CID in Grand Hornu.

Creatie en uitwisseling brengen ons ook naar de andere disciplines. Om te beginnen, literatuur en film. Misdaadschrijver Ahmet Ümit ontmoet Pascale Fonteneau, die we in Istanbul op residentie laten gaan. Ze zullen ARTS 9 hun beider visies confronteren op Brussel en op Istanbul. Het duo wordt verwoogd door een klein (niet zo veel schrijvers zijn vertaald in het Nederlands of het Frans) maar divers aantal auteurs dat over

KUNST - ART

hun oeuvre komt vertellen of debatten aangaat met collega-schrijvers. Ook Turkse cineasten komen naar België om hun werk voor te stellen, onder andere Semih Kaplanoğlu, een van Turkijes grootste filmmakers en Gouden Beer winnaar, van wie Cinematek ism Flagey een retrospectieve brengt. Natuurlijk mag ook Nuri Bilge Ceylan niet ontbreken, winnaar van de Gouden Palm in 2014. Ook van zijn films brengen we een retrospectieve, maar we tonen ook voor de allereerste keer in België zijn fotografisch werk (C-Mine, Genk).

De creatie en uitwisseling van Jef Neve en NOHlab (een collectief digitale kunstenaars met o.a. Candaş Şişman) brengen ons naar de muziek. Zij werken samen een uniek project uit voor Flagey waarin Neves muziek begeleid wordt door NOHlab's cutting edge motion design. Ook Okay Temiz, fusion jazz percussionist, gaat de uitdaging aan om met La Fanfare du Belgistan aan de slag te gaan. Een project dat van Brussel doorreist naar Utrecht en Keulen. Ook de legendarische Turkse componist Mustafa Özkent, die in de jaren 1970 in Brussel studeerde, zal voor het eerst sinds 40 jaar met een Belgische gelegenheidsband touren (o.a. in de AB ism Les Ateliers Claus). Ook de fans van elektronische muziek komen aan hun trekken, met een nieuw album van Débruit en een knappe selectie van Turkse electronic music artists.

Er zit natuurlijk ook erfgoed in het muziekluik. We zijn trots om Jordi Savall en het Hesperion XXI ensemble in EUROPALIA TURKEY te gast te hebben met Istanbul 1710, maar ook minder gekende Turkse muzikanten of ensembles als het Borusan Quartet naar onze zalen te brengen. We vonden het ook belangrijk om een aantal bestaande initiatieven te steunen en de Turkse gemeen-

Istanbul

schap in België tegemoet te komen met poplegendes uit hun geboorteland. Zo werken we actief mee aan Istanbul Ekspres, het festival dat sinds 2006 in De Centrale in Gent plaatsvindt, waar nu ook de Handelsbeurs aan deelneemt. Binnen de podiumkunsten geven we vooral voorrang aan de dans. Jonge dansers zetten traditie naar hun hand, zoals Kadir Amigo Memis die in Zeybreak traditionele Anatolische Zeybek muziek combineert met breakdance. Of nog Ziya Azazi die zijn interpretatie van de draaiende derwisjen brengt in Brussel, Luik en Valenciennes. Ook de Franse choreograaf Christian Rizzo liet zich inspireren door traditionele Turkse muziek en dans

voor D'après une histoire vraie, met Turkse danser Kerem Gelebek. Tenslotte focussen we ook op de Karagöz, het typische Turkse schimmentheater, waarvan we zowel traditionele als hedendaagse versies brengen.

Er zijn zonder twijfel binnen dit programma aspecten van de Turkse kunsten die ontbreken. Maar exhaustief zijn is onmogelijk en voor ons geen doelstelling. We hebben er wel naar gestreefd een divers beeld te geven van een sterke artistieke scène en veel ruimte voor nieuwe creaties en dialoog tussen kunstenaars.

Europalia